

Az élő reménység forrásvidékén

1Pt 3,15

■ CSERHÁTINÉ SZABÓ IZABELLA

Képek sorjáznak, suhannak az emlékezetemben. Egy németországi kórházi kápolna műalkotása: derékba tört fatörzsből kihajtó termő ág. Egy látogatás emléke: idős szüleim ülnek a kanapén kézen fogva, és apám beszűkülő tudata ellen küzdve, mosolygó, könnyes arccal húsvéti zoltárokat énekelnek. Vagy a kivágásra érett körtefánk, amelynek zseme tavaszi hajtása nyár végére egy aranysárga, egészséges gyümölcsöt érlelt. Vagy logopédus barátnóm boldog mosolya, miközben a hároméves, addig nem beszélő páciensének első szavait adja tovább. Tudom, hogy a facsonk nem hajt ki mindig, a tudat végképp bezárulhat, az ének elnémul, a kezünk elernyed, és már nem képes tartani, és nem minden hallgatásból születnek szavak.

Péter első levelének elején olvashatunk arról, hogy az élő, eleven, életrevaló reménység a megváltás ajándéka. Jézus Krisztus halálból való feltámadása az alapja. A forrása ezért nem bennünk van. Ha dolgozni, élni kezd bennünk ez az eleven erő, amelyet reménységnek nevezünk, az olyan, mint a születés. Újjászületés. Ezért is gondolom, hogy az „élő reménység” nem azonos az optimizmussal. Az optimizmus a valószínűségekre alapozott beállítódás. Az élő reménység azért más, mert kapcsolatból, kötődésből, bizalomból születik. Ezért is lehetséges, hogy a remény sokszor függetlenül a körülményeinktől, irracionális módon, „csak úgy” előnti az embert. Olyankor is, amikor a győztes erőből semmi nem látható. Vagy az isteni ígéret beteljesülése késik, netán elmarad. Amikor nem akar szünni a sötét. Amikor úgy tűnik, semmi nem korlátozza a gonosz hatalmát. Amikor semmi reális alapja nincs a folytatódásnak. Paul Claudel ezt írja: „Jézus nem azért jött, hogy megmagyarázza a szenvedést, sem azért, hogy megsemmisítse, hanem azért, hogy megtöltse jelenlétével.” Ez ugyan nem magyarázza meg a gonosz és a rossz titkát, de bevilágítja a sötétet húsvét fényével.

Péter első levele Isten népe életének, az egyház létformájának alapjáról tanít. Arról a szoros kapcsolatról, amely Krisztus életútja és az őt követők életformája között van. Az élő, életképes reménységnek Isten ígérete, teremtő szava, cselekvő ereje a fedezete. Azt hiszem, a megpróbáló élethelyzetek – a sokféle kilátástalanság, az igazságot torzító szavak vagy az igazságot elhallgatni akaró magatartás, minden mélység, amelyben erősebbnek látszik a rombolás és a halál, mint az élet – kihívást jelentenek Jézus népe számára. Provokálják a számvetést azzal, hogy sikerül-e jellé lennünk környezetünkben arról, hogy mi alapozza meg életünket. Jellé arról, hogy Isten megváltó szeretete éltet, szabadítása ad távlatot. Jellé arról, hogy Jézus halál felett aratott győzelme miatt az egész teremtettségben és személyes életemben is ott rejtőzik Isten országa. Tudom, hogy a múltunk tényein, történésein

semmit sem változtathatunk. De nem ott veszi-e kezdetét a megváltó kegyelem és a szeretet drámája, ahol minden megváltoztathatatlan, lezártnak látszik? És mint ragyogó gyöngyszemeket fűzhetjük láncná az üdvtörténet reménytelennek látszó eseményeit és alakjait, mert rájuk talált a talpra állító kegyelem. Talán mindnyájunknak van saját „gyöngysora”. A már mögöttünk lévő böjt negyven napja – évről évre – lehetőséget ad nekünk olyan belső utazásra, amikor fölidézzük az Istennel találkozás alkalmait, hogy újra induljunk Vele, aki kihív minket az életre. Az énünk, az életünk – számtalan nehéz körülményével együtt – nem börtön többé. Krisztus óta az ajtó nyitva van.

Megkérdezettek vagyunk. A reménységünkre rákérdeznek. Ez folyamatos készenlétet kíván: bárkikor bárkinek, mindenkor mindenkinek. Az első gyülekezetek ideje a nagy kultúrák és birodalmak hanyatlásának korszaka is volt. „Összeomlások” közben jellemző kortünet a reménytelenség, a kilátástalanság, a minden távlat nélküli sodródás. Jó, hogy voltak, vannak olyanok, akik ilyenkor kérdeznek. Mert igaztja őket, mi az oka a reménykedő emberek reménységének. Mi az alapja annak, ha valaki értelmét látja az életének, távlatot lát maga előtt? Mitől nem riasztó, dermesztő, fölényes, megbélyegző a magatartása? Miért nem adja föl az igazság keresését és képviselését? Honnan van energiája jó ügyek mellé odaállni? A reménységgel való jelenlét, egy-egy beszélgetés híddá válhat manapság is, hogy a bizalmatlanság légköre oldódjék a Krisztust követők és a másként gondolkodók között.

A feltámadott Jézus azt kérte tanítványaitól, hogy maradjanak Jeruzsálemben, és várják meg a Szentlélek kiáradását. Hiszen a Lélek lobbantja lángra bennük a hitet, állítja helyre bizalmukat, ad nekik bátorságot és szabadságot megmutatni Jézushoz tartozásukat. A Szentlélek formálja őket reménnyel teli emberekké. 1976-ban lettem teológus. Abban az évben, amikor magyarul is megjelent Leo Jozef Suenens francia bíboros könyve *Új Pünkösöd?* címmel. Előszavában a szerző utal egy interjúra, amelyben azt kérdezték tőle: Miért a remény embere Ön ebben a mai zűrzavaros időben? A válasza így hangzott: Mert hiszek a Szentlélekben. Az újságíró kérte, hogy fejtse ki részletesebben a válaszát. Így született meg 1974 pünkösdjén – éppen ötven éve – a könyve elején olvasható, ma is időszzerű vallomása.

„Mert hiszem: Isten új arcot ölt minden reggel, és most teremti a világot, nem valahol az elfelejtett múlt ködében. [...] Mert a váratlan a Gondviselés szabálya. Ez a kiszámíthatatlan Isten ment meg minket és szabadít meg minden determinizmustól kijátszva a szociológusok borúlátó jóslatait. Ez a kiszámíthatatlan Isten szereti gyermekeit, az embereket.

Ez reményem forrása. A remény embere vagyok: nem emberi érvek, nem természetes optimizmus táplálja bennem a reményt, hanem egyszerűen hiszem, hogy a Szentlélek működik az Egyházban és a világban, akár tudunk róla, akár nem. [...] aki minden reggel új szabadságot, örömet és bizalmat hoz azoknak, akik befogadják.

A remény embere vagyok, mert tudom: az Egyház története hosszú, s tele van a Szentlélek csodáival. [...] Hiszek a Szentlélek meglepetéseiben. [...] Miért merülne ki éppen most Isten képzelőereje és szeretete? Remélni kötelesség és nem fényűzés...”